

Intern Controleplan 2020-2021

veiligheidsregio
limburg-noord

1 Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Doel van het intern controleplan	3
1.3	Waarom interne controle	3
1.4	Wettelijke kader	4
1.5	Doorontwikkeling Intern Controleplan	4
2	Ontwikkelopgave Intern Controleplan 2020-2021.....	5
2.1	Inrichting van verbijzonderde interne controle.....	5
2.1.1	Waarom VIC?.....	5
2.1.2	'Three-lines of defense' model.....	6
2.2	Van een traditionele benadering naar brede benadering.....	7
2.3	Rechtmatigheidsverklaring	7
2.4	Integraal auditplan.....	8
2.5	Overige ontwikkelingen: Vermindering administratieve taken personeel.....	8
3	Verbijzonderde interne controle	9
3.1	Scope.....	9
3.1.1	Processen.....	9
3.1.2	Aandachtsgebieden.....	9
3.2	Inrichting en uitvoering van de interne controlewerkzaamheden.....	10
3.2.1	Goede opzet en procesbeschrijving AO/IC.....	10
3.2.2	Werkprogramma.....	10
3.3	Uitvoering	10
3.3.1	Toetsingscriteria getrouwheid en rechtmatigheid	11
3.3.2	Stappen binnen het controleproces	12
3.3.3	Foutevaluatie.....	13
4	Overige controles	13
4.1	Single information Single audit (SiSa).....	13
4.2	Deelverklaringen.....	13
4.3	Aandachtsgebieden vanaf 2020 en verder.....	14
4.3.1	Subsidies	14
4.3.2	Compliance	14
4.3.3	Fiscaliteiten	14
4.3.4	WNT	14
5	Planning en uitvoering	15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het streven van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (hierna: VRLN) is om 'in control' te zijn over de taken, activiteiten en processen van de algehele organisatie. Dit intern controleplan geeft een beeld van de interne toetsing op de getrouwheid van de informatieverstrekking en op de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen over 2020 en 2021.

Rechtmatigheid is voor de VRLN van essentieel belang. Tot en met 2020 geven de accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Als gevolg van een wetswijziging wordt vanaf 2021 het bestuur zelf verantwoordelijk voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording, welke door de externe accountant zal beoordeeld worden.

In 2019 is in het kader van de programmalijn 'Betrouwbaar en Voorspelbaar' gestart met het herijken van de control visie. Het 'in control' zijn is niet alleen gebaseerd op de wetswijziging, het is ook een ambitie waar de organisatie voor staat.

De interne beheersing van de VRLN dient derhalve zodanig te worden ingericht dat enerzijds de naleving van de wet- en regelgeving (hard controls) zichtbaar en toetsbaar wordt vastgesteld en anderzijds de omgeving, mens, cultuur en gedrag (soft controls) bepalen of we in control zijn. Hierdoor is het bestuur in staat om in 2021 een rechtmatigheidsoordeel afgeven.

1.2 Doel van het intern controleplan

Het intern controleplan geeft een weergave van de adequate inrichting en uitvoering van de werkzaamheden die leiden tot een oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid. Een van de doelstellingen van het intern controleplan is een aansluiting te realiseren tussen de uitgevoerde verbijzonderde interne controlewerkzaamheden (hierna: VIC) en de door de accountant te verrichten werkzaamheden.

Het intern controleplan biedt grip op de uitvoering van de controles door de organisatie en het biedt een basis om jaarlijks te beoordelen welke processen een onderdeel zijn van de VIC. Voor de uitvoering van de VIC zijn werkprogramma's opgesteld waarin de diepgang van de controles worden vastgelegd. Deze werkprogramma's zullen in 2020 aan de nieuwe accountant worden voorgelegd zodat beoordeeld kan worden of deze aansluiten bij de door de accountant te verrichten controlewerkzaamheden. De accountant kan niet of beperkt steunen op de werkzaamheden van de interne auditfunctie (o.a. COS 610). Daarom voert de accountant bij de accountantscontrole zelf controlewerkzaamheden uit om te komen tot een juiste oordeelsvorming.

1.3 Waarom interne controle

De interne controle heeft als doel om de kwaliteit van de bedrijfsvoering te optimaliseren. Met hulp van de interne controle komt de VRLN tot een oordeelsvorming inzake de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoording. De resultaten van de interne controle geven informatie over in hoeverre de VRLN beheersing heeft over de bedrijfsvoering, ofwel 'in control' is. Op basis van de bevindingen uit interne controles kunnen onvolkomenheden in de uitvoering tijdig wordenesignaleerd. En indien nodig kunnen corrigerende maatregelen worden genomen voordat de jaarrekening wordt vastgesteld.

1.4 Wettelijke kader

De uitgangspunten met betrekking tot de getrouwheids- en rechtmatigheidscontrole zijn vastgelegd in de volgende normen.

Externe kaders:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)
- Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)
- Kadernota Rechtmatigheid
- Wet Normering Topinkomens (WNT)

Interne kaders:

- Controleprotocol inclusief normenkader
- Interne wet- en regelgeving

1.5 Doorontwikkeling Intern Controleplan

Als gevolg van continue wijzigingen in de wet- en regelgeving, technische ontwikkelingen en overige veranderingen in de interne en externe factoren, is het van belang doorontwikkeling te waarborgen en actueel te houden. De bedrijfsvoering en risico's zijn hierdoor constant in beweging. Dit vraagt om te blijven investeren in kwaliteit, het verhogen van relevantie van controlewerkzaamheden en een proactieve rol in te nemen.

Bij de opzet en inrichting van dit Intern Controleplan is onder andere aansluiting gezocht bij recente interne en externe ontwikkelingen die relevant zijn voor de interne controlewerkzaamheden.

2 Ontwikkelopgave Intern Controleplan 2020-2021

In 2019 is in het kader van de programmalijn 'Betrouwbaar en Voorspelbaar' gestart met het herijken van de control visie. Het oordeel over de mate waarin een organisatie 'in control' is, is gebaseerd op de volgende pijlers:

- Heldere kaders (doelstellingen en randvoorwaarden). Hieronder vallen onder andere de programmabegroting en de verordeningen;
- Goede kwaliteit van tussentijdse informatievoorziening. Betrouwbare tussentijdse informatie is essentieel om de (financiële) ontwikkeling naar aanleiding van de uitgevoerde activiteiten van de organisatie tijdig in beeld te krijgen en te spiegelen aan de begroting;
- Goede opzet en beschrijving van de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). Deze beschrijvingen bevatten in bijzonder de essentiële functiescheidingen en de maatregelen van interne controle binnen de processen.
- Risicomanagement. Hieronder valt onder andere de wettelijk verplichte paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing zoals opgenomen in de begroting en jaarrekening;
- Interne controle (IC). Dit is de interne controle binnen de processen in de lijnorganisatie.
- Verbijzonderde interne controle (VIC). Dit vormt het sluitstuk van 'control'.

Deze pijlers worden langs vier ontwikkelingslijnen uitgezet. Dit om de interne controle minder vraaggericht in te richten en meer in te zetten op de risico's van de organisatie. De vier ontwikkelingslijnen zijn:

1. Inrichting van verbijzonderde interne controle;
2. Van een traditionele benadering naar brede benadering
3. Rechtmatigheidsverklaring / in-control-statement
4. Integraal auditplan

Deze ontwikkelingslijnen worden achtereenvolgens beschreven.

2.1 Inrichting van verbijzonderde interne controle

Externe en interne ontwikkelingen zijn elementen die de positie en de werkwijze van de interne auditfunctie beïnvloeden. De interne auditfunctie dient adequaat mee te ontwikkelen in de controle. De VIC, risk based auditing en data analytics zijn hier een essentieel onderdeel van.

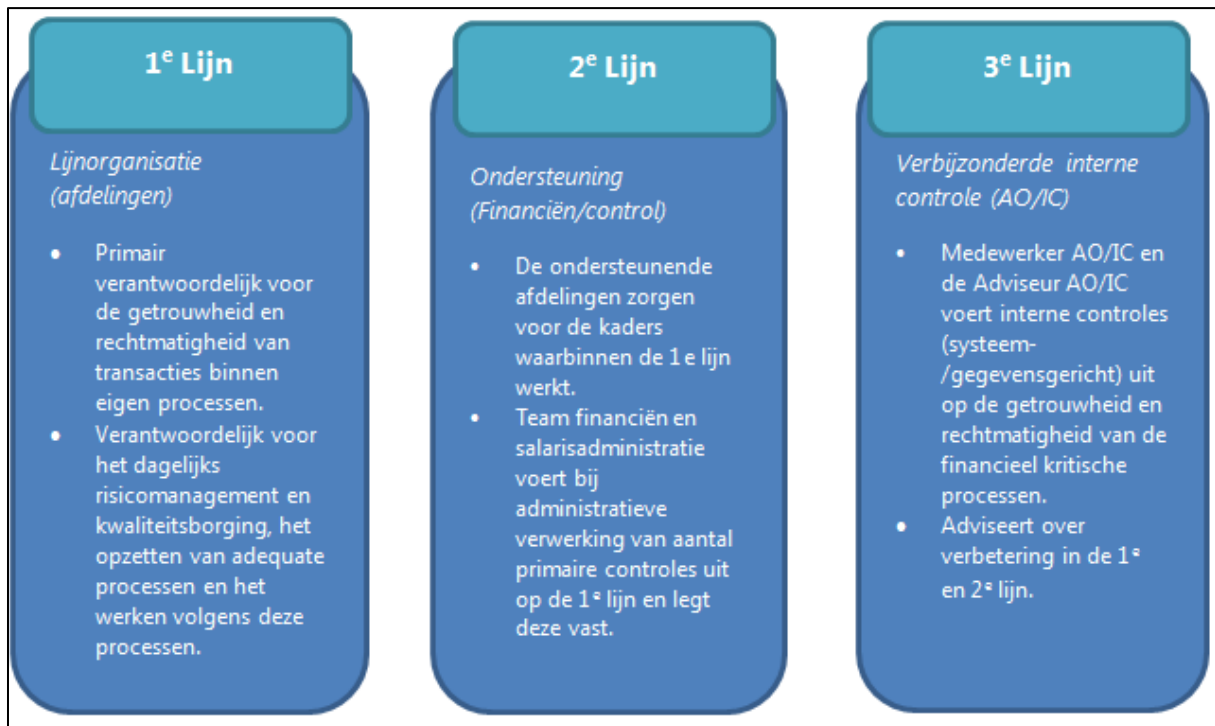
2.1.1 Waarom VIC?

VIC is het buiten de lijnorganisatie vaststellen of de beheersmaatregelen zijn uitgevoerd en toereikend zijn. Met behulp van de VIC wordt op een onafhankelijke wijze de naleving van beheersmaatregelen in de lijnorganisatie getoetst. De toetsing is voornamelijk gericht op processen met financiële risico's. De verbijzonderde interne controle wordt uitgevoerd om:

- te waarborgen dat de organisatie rechtmatig handelt conform de interne en externe wet en regelgeving;
- te waarborgen dat de financiële verantwoording betrouwbaar is;
- te waarborgen dat de baten en lasten en de balansmutaties die in de financiële verantwoording zijn opgenomen tot stand zijn gekomen in overeenstemming met wetten en overige regels;
- procesbeheersing en risicobeheersing te waarborgen;
- te waarborgen dat de interne beheersmaatregelen werken;
- aanbevelingen te kunnen doen voor procesoptimalisatie;
- de externe accountantscontrole voor te bereiden c.q. te ondersteunen.

2.1.2 'Three-lines of defense' model

Om de boven genoemde ontwikkeling te realiseren is het voornemen om het 'Three-lines of defense' model voor de interne beheersing te hanteren. Het model kent drie verdedigingslinies die een organisatie nodig heeft om haar processen en risico's te beheersen. Concreet vertaald dit zich naar het onderstaand overzicht:

Figuur 1: Three-lines of defense model. Gebaseerd op notitie: De verbijzonderde interne controle bij decentrale overheden BADO

Toelichting op 'Three-lines of defense model:

- 1^e lijn: De procesbeheersing wordt geborgd binnen de teams onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaren. De proceseigenaren zijn primair verantwoordelijk voor het zichtbaar maken van de beheersmaatregelen in processen en de opvolging van aanbevelingen vanuit de verbijzonderde interne controle. Het doel hierbij is procesbeheersing in de lijn, waarbij de interne controle een beheersmaatregel is die door de lijnorganisatie onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar doorlopend wordt uitgevoerd. Deze interne controle zorgt er voor dat het proces zoals beschreven staat verloopt. De beheersmaatregelen dienen gebaseerd te zijn op de geïdentificeerde risico's in het proces.
- 2^e lijn: De ondersteunde afdelingen zorgen voor kaders binnen de lijnorganisatie. De eerste lijn laat zich voor de inrichting en uitvoering van de administratieve organisatie en interne beheersmaatregelen ondersteunen. Bijvoorbeeld door de business controllers, financieel adviseurs, medewerkers audit en kwaliteit, procesinrichting etc.
- 3^e lijn: Met de VIC wordt getoetst of de interne controle en beheersmaatregelen (opzet en bestaan) effectief zijn. Het betreft een oordeel over de effectiviteit van de besturing, het risicomanagement en de interne beheersing alsmede de betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de interne informatievoorziening. Op basis van de verkregen informatie vanuit de VIC adviseert de interne auditfunctionaris bij het verder inbedden van aanbevelingen om de bedrijfsdoelstellingen te behalen en de kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren. Hierdoor ontstaat een cyclisch proces van controle en bijsturing, waarbij de risico's op een niet getrouw beeld en onrechtmatigheden worden beperkt.

2.2 Van een traditionele benadering naar brede benadering

De bijdrage van de interne controle is in 2019 met name gericht op de traditionele benadering, waarbij de focus ligt bij het gebruik maken van hard controls. Echter, is dit niet meer toereikend binnen de organisatie. In het kader van het herijken van de control visie is het wenselijk om van een traditionele benadering naar een brede benadering te gaan. Hierbij blijft de traditionele benadering de basis maar wordt deze aangevuld met onder andere het belang van risicomanagement en een effectief control systeem welke bepaald wordt door omgeving, mens, cultuur en gedrag (soft controls) etc.

Het herijken van de control visie biedt nieuwe kansen en mogelijkheden, echter brengt het ook nieuwe control problemen met zich mee en vraagt dit om een andere mix van controls. Deze kansen, mogelijkheden en control problemen dienen te worden vertaald in een gewenste toepassing van management en internal control. Hierbij is het uitgangspunt minimale vereiste harde controls en meer soft controls.

In 2020 wordt onderzocht hoe de organisatie van een traditionele naar een bredere benadering kan komen. Hierbij worden verschillende internal control modellen toegepast, o.a. 'Merchant en van der Strede', 'Simons', 'COSO' en 'Kapitein'. De uitkomsten van het onderzoek zullen de basis vormen van de actualisatie van de procesbeschrijvingen en zullen ook resulteren in aanbevelingen.

2.3 Rechtmatigheidsverklaring

Het bestuur dient vanaf het controlejaar 2021 zelf een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afgeven. Om dit te realiseren werkt de organisatie naar een gewenste situatie dat elk organisatieonderdeel *'in control'* is over de bedrijfsprocessen en risico's. Hiervoor dient de inrichting van de interne controle te worden aangepast met het volgende:

- De uitvoering van de interne controles vindt in 2020 risicogericht plaats. Dit houdt in dat jaarlijks een risicoanalyse wordt uitgevoerd die als basis voor de planning van de werkzaamheden fungeert. Hiervoor is een eerste inventarisatie van processen gemaakt, waarvan de volgende onderdelen per proces verder beoordeeld dienen te worden:
 - Financiële omvang
 - Wet- en regelgeving (vernieuwing, verandering en complexiteit);
 - Bevindingen voorgaande jaren (inclusief bevindingen uit management letter);
 - Aanwezige interne beheersmaatregelen.
- Het inrichten van VIC. De reguliere interne controle (IC) zal aangevuld worden met VIC. De VIC is enerzijds gericht op een beoordeling of de ingerichte interne controles in het proces functioneren en effectief zijn, anderzijds is het een aanvulling op de uitvoering van de bestaande controles.
- In het kader van het toepassen van het 'Three-lines of defense' model dient per organisatieonderdeel de werklast in beeld te worden gebracht.

2.4 Integraal auditplan

Binnen verschillende organisatieonderdelen vinden jaarlijks terugkerende activiteiten plaats in het kader van audit en control, risicomanagement, fiscaliteit, rechtmatigheid, subsidies en Hkz etc. In het kader hiervan is het noodzakelijk om de jaarlijkse terugkerende activiteiten organisatiebreed met elkaar te integreren. Een voorbeeld hiervan is de wijze waarop risicomanagement wordt uitgevoerd. Nu wordt risicomanagement enkel uitgevoerd in het kader van het weerstandsvermogen waarbij de procesrisico's vanuit de Hkz audits niet of nauwelijks worden meegenomen. Echter, is het gewenst om op organisatiebreed-niveau de operationele en tactische risico's te vertalen naar de strategische risico's en doelstellingen.

Begin 2020 zal dit traject starten. Een eerste evaluatie zal waarschijnlijk in juli 2020 plaatsvinden.

2.5 Overige ontwikkelingen: Vermindering administratieve taken personeel

In de programmalijn 'Betrouwbaar en Voorspelbaar' is onder andere de lijn ingezet om te beoordelen wat de mogelijkheden zijn om de administratieve taken voor de personeelsleden te beperken. Dit leidt tot het beoordelen van de huidige situatie en de gewenste situatie op basis van de volgende uitgangspunten:

- Inrichting van de processen hebben meer focus op omgeving, mens, cultuur en gedrag. Concreet betekent dit dat beoordeeld dient te worden waar hard controls kunnen worden verstrekt om soft controls te kunnen inrichten.
- Het beoordelen wat het effect is van het declareren van kosten in HERM zonder controle van de teamleider/direct leidinggevende. Het declareren van de kosten zonder teamleider en de steekproefsgewijze controle achteraf zal ingepland worden zodra de processen op soft controls zijn ingericht.

3 Verbijzonderde interne controle

3.1 Scope

3.1.1 Processen

De interne auditfunctie dient inzicht te verkrijgen in de interne beheersingsactiviteiten die voor de interne controle relevant zijn. Relevant betekent in dit kader de interne beheersingsactiviteiten waarvan de interne auditfunctie van oordeel is dat het noodzakelijk is dat zij er inzicht in krijgt om de risico's op een afwijking van materieel belang op het niveau van beweringen in te schatten en om verdere controlewerkzaamheden die op de ingeschatte risico's inspelen op te zetten. Voor het bepalen of er sprake is van relevante interne beheersingsactiviteiten wordt gebruikt gemaakt van een professionele oordeelsvorming.

De aard en omvang van de risico's die betrekking hebben op de interne beheersing zijn mede afhankelijk van de kenmerken en de aard van de informatiesystemen die door de organisatie worden gebruikt. De organisatie dient mede in te spelen op de risico's die uit het gebruik van de IT in de interne beheersing voortkomen. Het gebruik van IT betekent hierbij dat er specifieke risico's voor de interne beheersing van de organisatie ontstaan (bijv. ongeautoriseerde mutaties in stambestanden of systemen, ongeautoriseerde toegang tot gegevens, verlies van gegevens).

Op het moment dat er significante risico worden geïdentificeerd, dient de interne auditfunctie inzicht te verkrijgen in de interne beheersmaatregelen die op dat risico betrekking hebben. In het kader van de jaarrekeningcontrole zijn de volgende processen als significant aangemerkt. Deze processen zullen in 2020 met de nieuwe accountant opnieuw beoordeeld worden.

1. Inkoop en aanbesteding (incl. betalingsverkeer)
2. Materiële vaste activa
3. Personeel
4. Vrijwilligersvergoedingen
5. Reizigerszorg
6. Overige inkomsten
7. Administratie en Planning & Control

3.1.2 Aandachtsgebieden

De volgende onderwerpen hebben een verhoogde aandacht in de VIC 2020-2021:

- Compliance: verwachtingen in de naleving van de wet- en regelgeving(o.a. BBV, APG, Aanbestedingswet etc) en eventuele andere wetswijzigingen.
- Continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking (general IT controls en application controls).
- Verhoogde mate van risico's gebaseerd op de VIC en overige audits uit de organisatie.
- Organisatie verder ontwikkelen naar 'in control' mede door een beter invulling van de adviesfunctie.
- Realisatie van procesoptimalisatie en daarmee een effectievere interne beheersing.
- Rechtmatigheidsverklaring als gevolg van wetswijziging.

3.2 Inrichting en uitvoering van de interne controlewerkzaamheden

3.2.1 Goede opzet en procesbeschrijving AO/IC

Binnen de organisatie zijn reeds diverse processen in kaart gebracht en vastgelegd in Visio en procespaspoorten. In het kader van de VIC dienen deze procesbeschrijvingen uitgebreid te worden met beheersmaatregelen, welke gebaseerd zijn op de geïdentificeerde risico's in het proces. De beheersmaatregelen zijn concreet te omschrijven door invulling te geven aan de 6W-vragen: 'wie doet wat, waarom, wanneer, en met welk doel?'. Deze beschrijvingen bevatten hierdoor in het bijzonder de essentiële functiescheidingen. Hierdoor wordt de naleving op de budgethoudersregeling en de mandaatregeling mogelijk gemaakt.

3.2.2 Werkprogramma

De werkprogramma's van de VIC worden per proces opgesteld op basis van de procesbeschrijvingen. Proces- en risicogerichte controles en de normenkader worden hierin gewaarborgd. De werkzaamheden ten aanzien van de VIC worden conform de planning uitgevoerd. Niet alle processen met de daarin opgenomen beheersingsmaatregelen worden jaarlijks getoetst. In de opzet wordt rekening gehouden met de financiële omvang en de omvang van de risico's.

De procesbeschrijving en vertaling naar een werkprogramma wordt in samenwerking met de proceseigenaren en de interne auditfunctionaris opgesteld. De vastlegging van de VIC vindt plaats in Naris Audit. In deze module wordt per proces het werkprogramma en controlepunten ingericht. Vastleggingen in de Naris Audit heeft betrekking op de volgende documenten:

1. Interview met proceseigenaar;
2. Actuele procesbeschrijving AO/IC;
3. Lijncontroles;
4. Detailwerkzaamheden;
5. Gehanteerde selectielijsten t.b.v. lijncontroles en detailwerkzaamheden;
6. Rapport van bevindingen.

Op basis van gesprekken met de proceseigenaar vindt hoor en wederhoor plaats. Hierdoor wordt de betrokkenheid ten aanzien van een effectieve werking van de administratieve organisatie en maatregelen van interne beheersing vergroot.

3.3 Uitvoering

De uitvoering van de VIC begint met een interview met de proceseigenaar. Dit interview vormt de basis voor het opstellen en/of actualiseren van een procesbeschrijving. Externe en interne ontwikkelingen, aanbevelingen en op te volgen aanwijzingen uit eerdere controles en de jaarrekeningcontrole en risico's worden tevens met de proceseigenaar besproken.

Na uitvoering van de controlewerkzaamheden wordt een rapport van bevindingen en aanbevelingen opgesteld en gerapporteerd aan de proceseigenaar. De proceseigenaar krijgt hierbij de mogelijkheid om te reageren op het rapport. De bevindingen en aanbevelingen vanuit de VIC worden ter kennisneming en ter bespreking aangeboden aan de concerncontroller.

De VIC bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Opstellen procesbeschrijving (*opzet*) en identificeren van risico's.
- Uitvoeren en vastleggen van een lijncontrole. Hiermee wordt vastgesteld dat het proces *bestaat* zoals beschreven in de procesbeschrijving.
- Opstellen werkprogramma's op basis van de procesbeschrijving en relevante wet- en regelgeving en normenkader.
- Uitvoeren van detailwerkzaamheden om de *effectieve werking* van de interne beheersing te toetsen.
- Vastlegging van de werkzaamheden in Naris Audit. De auditmodule is zodanig ingericht dat er sprake is van een auditor en reviewer. Ter waarborging van de kwaliteit van de interne controles voeren we interne reviews op elkaars werk uit.
- Na review van de werkzaamheden wordt een rapport van bevindingen en aanbevelingen opgesteld. Dit rapport wordt opgesteld ter hoor en wederhoor van de proceseigenaar.
- Definitief rapport van bevindingen en aanbevelingen wordt ter kennisneming en ter besprekingen aangeboden aan de concerncontroller.
- Op basis van het rapport van bevindingen en aanbevelingen wordt samen met de proceseigenaar, waar nodig het proces verder geoptimaliseerd.
- Bevindingen en aanbevelingen vanuit de jaarrekeningcontrole worden tevens met de proceseigenaar besproken en waar nodig wordt het proces aangepast.

3.3.1 Toetsingscriteria getrouwheid en rechtmatigheid

Voor de interne controles worden onderstaande toetsingscriteria onderkend. Deze hebben betrekking op de getrouwheid en rechtmatigheid.

Criterium	Omschrijving	Voorbeeld
Begroting	financiële handelingen moeten passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (per programma).	Overschrijding van een programma.
Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O)	de interne toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt bij het gebruik van overheidsregelingen (=misbruik) en de interne toetsing of derden bij het gebruik van overheidsregelingen geen (rechts)handelingen hebben verricht die in strijd zijn met het doel of de strekking van de regeling (=oneigenlijk gebruik)	Subsidieregelingen.
Calculatie	de vastgestelde bedragen zijn juist berekend	Facturen.
Valutering	het tijdstip van betaling en de verantwoording van verplichtingen is juist	Aangaan en verantwoording van contracten en verplichtingen.
Levering	juistheid van ontvangen goederen en/of diensten	Inkoop van goederen en/of diensten.
Adressering	de persoon of organisatie waar een financiële stroom naar toe is gegaan, is juist (rechthebbende)	Betalingsverkeer.
Volledigheid	alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, zijn ook verantwoord	Opbrengsten reizigerszorg, RIMV gelden, TBC etc.
Aanvaardbaarheid	de financiële beheershandeling past bij de activiteiten van de gemeente en in relatie tot de kosten is een aanvaardbare tegenprestatie overeengekomen	Inkoop van goederen en/of diensten. Ontvangen van subsidies.
Voorwaarden	nadere eisen die worden gesteld bij de uitvoering van financiële beheershandelingen	Aanbestedingswet, fiscale wetten, subsidievoorwaarden etc.

3.3.2 Stappen binnen het controleproces

De werkzaamheden van de interne auditfunctie worden de volgende stappen uitgevoerd.

1. Uitvoeren van een risicoanalyse/ risicobeheersing. Concreet vertaald zijn dit werkzaamheden om risico's te identificeren, analyseren, evalueren en beheersen. De geïdentificeerde risico's worden gemitigeerd tot een aanvaardbaar niveau door de interne beheersmaatregelen dan wel gegevensgerichte werkzaamheden.
2. Materialiteit. Bij het bepalen of afwijkingen materieel zijn wordt de NV COS en BADO gehanteerd. Hierbij worden afwijkingen van materieel belang geacht indien daarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij een invloed hebben op de economische beslissingen die de gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen. De bepaling van de goedkeuringstolerantie is gebaseerd op BADO en vertaald zicht tot onderstaand schema:

Goedkeuringstoleranties	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de financiële verantwoording (% lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Het totaal van de fouten groter dan 1% of onzekerheden groter dan 3% worden van 'materieel belang' genoemd. Het totaal van de fouten groter dan 3% of onzekerheden groter dan 10% worden van 'wezenlijk belang' genoemd.

3. Toetsen van opzet, bestaan en werking van de AO/IB. Bij het bepalen van de opzet van de AO/IB wordt gebruik gemaakt van de interviews met de proceseigenaren, Visio en procespaspoorten. Bij het bepalen of de AO/IB bestaat zoals in de procesbeschrijving staat beschreven, worden lijncontroles uitgevoerd. De effectieve werking van de AO/IB wordt vastgesteld aan de hand van detailwerkzaamheden. De omvang van deelwaarnemingen is afhankelijk van de frequentie dat een bepaalde beheersmaatregel in de lijn wordt uitgevoerd. In onderstaand tabel zijn de aantallen deelwaarnemingen weergegeven:

Frequentie beheersmaatregel	Verbijzonderde controles (aantal deelwaarnemingen)
Dagelijks of meer dan dagelijks	25
Wekelijks	5
Maandelijks	2
Per kwartaal	2
Per jaar	1

4. Uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden. Indien bij het toetsen van de VIC fouten worden geconstateerd, dan wordt het aantal deelwaarnemingen verhoogd. De verhoging is afhankelijk van de aard van de fout. Indien bij aanvullende deelwaarnemingen opnieuw fouten worden geconstateerd, dan kan er sprake zijn van een niet/onvoldoende functionerende interne controle. Dit kan leiden tot een gegevensgerichte controle, waarbij omvangrijke steekproeven moeten worden genomen. De aantallen voor de gegevensgerichte controle zal in overleg met de accountant worden bepaald met als kader de in het controleprotocol opgenomen goedkeuringstoleranties.

5. Communicatie met procesverantwoordelijke, concerncontroller en management. De interne auditfunctionaris communiceert minimaal over de volgende elementen in de vorm van rapportage.
 - De geplande reikwijdte en timing van de controle;
 - De geconstateerde onvolkomenheden op detailniveau (financieel/ niet financieel, herstelbaar/ niet herstelbaar, rechtmatigheid);
 - Eventueel een nadere analyse van de tekortkomingen;
 - Conclusies en aanbevelingen.

3.3.3 Foutevaluatie

Indien er fouten worden geconstateerd, dient te worden beoordeeld of deze fouten een financiële impact hebben. Niet financiële fouten worden als constatering gerapporteerd en buiten de foutenevaluatie gehouden. De financiële fouten kunnen in de volgende twee categorieën worden ingedeeld:

1. Structurele fouten: betreffen fouten waarvan de oorzaak bekend is. De financiële gevolgen zijn door te rekenen en te herstellen.
2. Incidentele fouten: betreffen fouten die omschreven kunnen worden als structurele fouten die maar één keer kan voorkomen. Aangetoond dient te worden dat de oorzaak van de fout zodanig van aard is dat deze ook daadwerkelijk verder niet meer voorkomt.

Uitgangspunt bij de foutevaluatie is dat een geconstateerde fout in het boekjaar waarover de verantwoording wordt afgelegd kan worden gecorrigeerd. Indien het om een fout gaat in een volgend boekjaar, dan dient de fout na correctie alsnog te worden meegenomen in de foutenevaluatie.

4 Overige controles

4.1 Single information Single audit (SiSa)

In de jaarrekening wordt een zogenoemde SiSa bijlage toegevoegd waarin verantwoording wordt afgelegd over de SiSa uitkering(en). SiSa uitkeringen zijn specifieke doeluitkeringen die wij ontvangen van rijk of provincies. Gezien de omvang van de SiSa, zijn de controles belegd bij de financieel adviseurs. In dit intern controleplan worden geen controlewerkzaamheden opgenomen inzake de SiSa uitkering(en).

4.2 Deelverklaringen

Vanuit de provincie wordt een programmasubsidie Impuls omgevingsveiligheid verstrekt aan de organisatie. Voorwaarde voor deze subsidie verlening is, dat bij de eindverantwoording een deelverklaring wordt afgegeven door de accountant. De deelverklaring wordt door de accountant afgegeven op basis van het verstrekte controleprotocol door de provincie. Indien een deelverklaring niet juist, volledig en tijdig wordt ingediend bij de provincie dan is het risico aanwezig, dat de verleende subsidie terugbetaald dient te worden. De interne auditfunctie ziet erop toe dat dit proces adequaat verloopt.

4.3 Aandachtsgebieden vanaf 2020 en verder

4.3.1 Subsidies

Naast de bovengenoemde programmasubsidie ontvangt de organisatie ook overige subsidies, zoals de opleidingsfonds, Veiligheids Informatie Centrum (VIC). Aan deze subsidies zijn op dit moment geen deelverklaringen bij de eindverantwoording als voorwaarde gebonden. De interne auditfunctionaris zal een eerste inventarisatie maken van de reeds en nog te ontvangen subsidies in 2020. Hierbij wordt tevens de voorwaarden per subsidie verlening worden beoordeeld. De voorwaarden zijn ook bepalend of een subsidie administratie moeten worden gevoerd.

4.3.2 Compliance

Het belang van een adequate inrichting en uitvoering van de interne beheersing wordt steeds belangrijker. Dit vloeit voort uit hogere eisen en een verscherpt toezicht van diverse autoriteiten. Door een wetswijziging met betrekking tot de verantwoordelijkheden inzake het rechtmatigheidsoordeel, zal het belang van een adequate interne beheersing toenemen. Om de naleving van de relevante wet- en regelgeving te borgen is door het bestuur een normenkader vastgesteld. De interne auditfunctionaris en de externe accountant zullen toetsen de normenkader wordt gehandhaafd.

4.3.3 Fiscaliteiten

4.3.4 WNT

Vanaf 1 januari 2013 is de Wet Normering Topinkomens van kracht voor de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke sector. Vanaf 1 juli 2017 dienen alle medewerkers in dienstverband in de publieke sector te voldoen aan de WNT. De WNT bepalingen zullen een deel uitmaken van het toetsingskader van de interne auditfunctie en de externe accountant.

5 Planning en uitvoering

CONCEPT